वर्मनिस्रावणे तत्प्रकारादिकं चरकेणाभिहितं यथा "यतः स्वेदाः प्रवक्ष्यन्ते यैर्यथावत् प्रयोजिताः। स्वेदसाध्याः प्रशाम्यन्ति गदा वातकफात्मकाः। स्नेहपूर्वं प्रयुक्तेन स्वेदेनार्जितेऽनिले। पुरीषमूत्ररेतांसि न सज्जन्ति कथञ्चन। शुष्काण्यपि हि काष्ठानि स्वेदं स्वेदोपपादनैः। नमयन्ति यथान्यायं किं पुनर्जीवतो नरान्। रोगर्त्तुव्याधितामेधोनात्युष्णोऽतिमृदुर्न च। द्रव्यवान् कल्पितो देशे स्वेदः कार्यकरो मतः। व्याधौ शीते शरीरे च महान् स्वेदो महाबले। दुर्बले दुर्बलः स्वेदो मध्यमे मध्यमो हितः। वातश्लेष्मणि वाते वा कफे वा स्वेद इष्यते। स्निग्धरूक्षस्तथा स्निग्धोऽरूक्षश्चाप्यकल्पितः। आमाशयगते वाते कफे पक्वाशयाश्रिते। रूक्षपूर्वो हितः स्वेदः स्नेहपूर्वस्तथैव च। दृषणौ हृदयं दृष्टी स्वेदयेन् मृदुनैव वा। मध्यमं वङ्क्षणौ मेढ्रमङ्गावयवमिष्टतः। सगुडैर्नक्तकैः पिण्ड्या गोधूमानामथापि वा। पद्मोत्पलपलाशैर्वा स्वेद्यः संहत्य चक्षुषी। मुक्तावलीभिः शीताभिः शीतलैर्भाजनैरपि। लकाद्रैर्जलजैर्हस्तैः स्विद्यतो हृदयं स्पृशेत्। शीतमूलस्थ्युपरमे स्तम्भगौरवनिग्रहे। सङ्घाते मार्दवे स्वेदे स्वेदनादुपरितिर्मता। पित्तप्रकोपो मूर्च्छा च शरीरसदनं तृषा। दाहः स्वेदाङ्गदौर्बल्यमतिस्निग्धस्य लक्षणम्। उक्तं तस्याश्रितीये यो यौक्तिकः सर्वो विधिः। सोऽतिस्निग्धस्य कर्त्तव्यो मधुरः स्निग्धशीतलः। कषायमद्यपित्तानां मर्मिणां रक्तपित्तिनाम्। पित्तिनां वातिसाराणां रूक्षाणां मधुमेहिनाम्। विदग्धभ्रष्टनाड्योनां विषमद्याधिकारिणाम्। श्रान्तानां नष्टसंज्ञानां स्थूलानां पित्तमेहिनाम्। तृष्णार्तानां क्षुधितानाञ्च क्रुद्धानां शोचतामपि। कामक्षुद्दारिणाञ्चैव क्षतानामाढ्यरोगिणाम्। दुर्बलातिविशुष्काणामपथ्योपचितां तथा। भिषक् तैमिरिकाणाञ्च न स्वेदमवतारयेत्। प्रतिश्याये च कासे च हिक्कायामेष्वलाघवे। कर्णमग्नां शिरःशूले स्वरभेदे गलग्रहे। अर्दितैकाङ्गपीङ्गपक्षाघाते विनामके। कोष्ठानाहविबन्धेषु शुक्राघाते द्विजन्मके। पार्श्वपृष्ठकटीबुद्धिसंग्रहे गृध्रसीषु च। मूत्रकृच्छ्रे महत्त्वे च शुष्कयोरङ्गमर्दके। पादोरुजानुजङ्घाभिग्रहे त्वयथावपि। वाक्पीडासु शीते च वेपथौ वातकण्टके। सङ्घोचायाम शूलेषु स्तम्भगौरवसुप्तिषु। सर्वाङ्गेषु विकारेषु स्वेदनं हितमुच्यते। तिलमाषकुलत्थाम्लघृततैलाभिषेचनैः। पायसैः क्षीरमांसैः पिण्डस्वेदं प्रयोजयेत्। गोखरोष्ट्रवराहाश्वगजाङ्गैः सतुषैर्यवैः। सिकतापांशुपाषाणकरीषायसपुटकैः। श्लैष्मिकान् स्वेदयेत् पूर्वं वातिकान् मसुपाचरेत्। द्रव्याण्येतानि शस्यन्ते यथास्वं प्रस्तरेष्वपि। भूस्तृणेषु च जेन्ताकैर्मुण्डगर्भस्तृणेषु च। विधूमाङ्गारतप्तेष्वभ्यक्तः स्विद्यति नासुखम्। माष्यानूपोदकं मांसं पयोवस्तिशिरस्तथा। वराहमध्यपित्ताम्लकल्कैश्चक्रिलतण्डुलान्। इत्येतानि सतक्रकाथ्य नाड्यास्वेदं प्रयोजयेत्। देशकालविभागज्ञो युक्तप्रेक्षो भिषक्तमः। वारणाष्टकैरण्डशिग्रुमूलकसर्षपैः। वामावंशकरञ्जार्कपत्रैरश्मन्तकस्य च। शोभाञ्जनकशेरीयमालतीसुरसार्जकैः। पत्रैरुत्काथ्य सलिलं नाड्यास्वेदं प्रयोजयेत्। भूतीकपञ्चमूलाभ्यां सुरया दधिसक्तुना। पत्रैरम्लैश्च सस्नेहैर्नाड्यास्वेदं प्रयोजयेत्। अतएव च निर्यूहाः प्रयोज्या लाक्षकोष्टके। स्वेदनार्थं घृतक्षीरतैलकोष्टांश्च कारयेत्। गोधूमशकलैर्यूषैर्यवानामम्लसंयुतैः। सस्नेहकिण्वलवणैरुपनाहः प्रशस्यते। गन्धैः सुरायाः पिष्टैश्च जीवन्त्या शतपुष्पया। उभया कुष्ठतैलाभ्यां युक्तया चोपनाहयेत्। चर्मभिश्चोपनद्धाभिः सलोमभिरपूतिभिः। उष्णशोर्णैरजाभे तु कौशेयाविकशाटकैः। रात्रौ वह्निं दिवा सूर्यं सूर्येन्द्वोर्दिवाक्षतम्। विदाहपरिहारार्थं स्यात् प्रकर्षस्तु शीतले। सङ्करः१ प्रस्तरो२ नाड्यो३ परिषेकोऽवगाहनम्५। जेन्ताकोऽश्मघनः७ कर्षः८ कुटीहभूः१० कुम्भिकैव११ च। कूपो१२ दाहाक१३ इत्येते स्वेदयन्ति त्रयोदश। तान् यथावत् प्रवक्ष्यामि सर्वानेवानुपूर्वशः" इति। तत्र वस्त्रान्तरितैरवस्त्रान्तरितैर्वा पिण्डैर्यथोक्तैरुपस्वेदनं सङ्करस्वेदः१ इति विद्यात्। शूकशमीधान्यपुलाकानां वेणुवारायसलगरोत्कारिकादीनां वा प्रस्तरे कौशेयाविकोत्तरप्रच्छदे पञ्चाङ्गुलोरुबूकार्कपत्रप्रच्छदे वा स्वभ्यक्तमर्वगात्रस्य शयानस्योपरि स्वेदनं प्रस्तरस्वेदः२ इति विद्यात्। स्वेदनद्रव्याणां पुनर्मूलफलपत्रभङ्गादीनां मृगशशुनपिशितशिरस्सादीनामुष्णस्वभावानां वा यथार्हमम्ललवणस्नेहोपसंहितानां मूत्रक्षीरादीनां वा कुम्भ्यां बाष्पनुदमन्त्यासुतकथितानां नाड्या शरेषीकादंशदृक्करञ्जार्कपत्रान्यतमस्तया गजाग्रहस्तसंस्थानया व्यामदीर्घया व्यामार्द्धदीर्घया वा व्यामचतुर्भागाष्टभागमूलाग्रपरिणाहस्रोतसा सर्वतो वातहरपत्रसंवृतच्छिद्रया द्विस्त्रियां विना-